

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์แบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดในขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ๒๕๓๗ กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา ๒๕๔๔ จำนวน ๒๗ วิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่าง

การทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) คือ แบ่งกลุ่มวิทยาลัยพยาบาลออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่วิทยาลัยพยาบาลขนาดใหญ่ วิทยาลัยพยาบาลขนาดกลางและวิทยาลัยพยาบาลขนาดเล็ก โดยใช้ข้อมูลจากส่วนแผนงานสถาบันพระบรมราชชนก เป็นเกณฑ์ในการแบ่งดังนี้

- วิทยาลัยพยาบาลขนาดใหญ่ เป็นวิทยาลัยที่เปิดดำเนินการสอนหลายหลักสูตร มีนักศึกษา ๖๐๐ คนขึ้นไป
- วิทยาลัยพยาบาลขนาดกลาง เป็นวิทยาลัยที่เปิดดำเนินการสอน ๒ หลักสูตรขึ้นไป มีนักศึกษา ๓๐๐ - ๖๐๐ คน
- วิทยาลัยพยาบาลขนาดเล็ก เป็นวิทยาลัยที่เปิดดำเนินการสอน ๑ หลักสูตรขึ้นไป มีนักศึกษาไม่เกิน ๓๐๐ คน

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) เพื่อเลือกตัวแทนจากวิทยาลัยแต่ละขนาดโดยใช้อัตราส่วน ๒๕ % ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของวิทยาลัย	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
วิทยาลัยพยาบาลขนาดเล็ก	๘	๒
วิทยาลัยพยาบาลขนาดกลาง	๑๒	๓
วิทยาลัยพยาบาลขนาดใหญ่	๙	๒
รวม	๒๙	๗

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมด ๒ แบบ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ซึ่งรายละเอียดของเครื่องมือแต่ละประเภทมีดังต่อไปนี้

๑. แบบสัมภาษณ์การเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมในการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีทั้งหมด ๓ ชุด คือ

ชุดที่ ๑ แบบสัมภาษณ์สำหรับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีทั้งหมด ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์ จำนวน ๘ ข้อ ซึ่งผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา ประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาพยาบาล ประสบการณ์ด้านการเข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนาหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ การจัดหลักสูตรโดยใช้ชุมชนเป็นฐานและการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมในการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน จำนวน ๙ ข้อโดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ การกำหนดนโยบาย การเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านการนำหลักสูตรไปใช้

ชุดที่ ๒ แบบสัมภาษณ์สำหรับหัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรหรือผู้ที่รับผิดชอบด้านการจัดหลักสูตร วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีทั้งหมด ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้การสัมภาษณ์มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ ซึ่งผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา ประสบการณ์การเป็นหัวหน้างานพัฒนาหลักสูตรและประสบการณ์ด้านการเข้าร่วมประชุม

อบรม สัมมนาหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ การจัดหลักสูตรโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประสบการณ์การจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของวิทยาลัยและปัญหาในการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของวิทยาลัย

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและปัญหา การเตรียมความพร้อมในการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์แบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานจำนวน ๒๗ ข้อ โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ใน ๓ ประเด็น คือ (๑) การกำหนดนโยบาย (๒) การเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านการจัดทำหลักสูตร (๓) การเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านการนำหลักสูตรไปใช้

ชุดที่ ๓ แบบสัมภาษณ์สำหรับหัวหน้าภาควิชาหรือหัวหน้ากลุ่มวิชา วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข มีทั้งหมด ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์ มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลเรื่องเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอน ภาควิชาที่สังกัด ประสบการณ์ด้านการเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ การจัดหลักสูตรโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ประสบการณ์การจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของภาควิชาและปัญหาในการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของภาควิชา

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและปัญหา การเตรียมความพร้อม ในการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์แบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานจำนวน ๒๗ ข้อ โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ใน ๓ ประเด็น คือ (๑) การกำหนดนโยบาย (๒) การเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านการจัดทำหลักสูตร (๓) การเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านการนำหลักสูตรไปใช้

๒. แบบวิเคราะห์เอกสาร เอกสารที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ คือ นโยบายของวิทยาลัย ปรัชญา พันธกิจ วิสัยทัศน์ แผนการจัดการศึกษาและแผนงานการพัฒนาบุคลากร

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. ศึกษา ค้นคว้า ตำรา วารสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตร หลักสูตรบูรณาการ การจัดหลักสูตรโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานและหลักสูตรพยาบาล

๒. จากการศึกษาตามข้อ ๑ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานและสร้างเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย โดยจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์

เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมในการจัดหลักสูตร ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์แบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของวิทยาลัยพยาบาลสังกัด สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ใน ๓ ด้าน คือ การกำหนดนโยบาย การจัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ส่วนแบบวิเคราะห์เอกสารกำหนดให้มีการวิเคราะห์ นโยบายของวิทยาลัย ปรัชญา พันธกิจ วิสัยทัศน์ แผนการจัดการศึกษาและแผนงานการพัฒนา บุคลากร

๓. นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบเครื่องมือ
๔. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ
๕. ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ
๖. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อนำไปใช้จริง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือทั้ง ๓ ชุดที่สร้างขึ้นและผ่านการแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์แล้ว พร้อมทั้งโครงร่างวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ ท่าน (ดังรายนามใน ภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา ความตรงด้านโครงสร้าง ความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์การวิจัยและนำข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

๑. ขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยโดยวิธีการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งไปยัง ผู้อำนวยการ วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น ๗ แห่ง
๒. ผู้วิจัยประสานงานวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ รวมทั้งการ นัดหมายวันและเวลาในการสัมภาษณ์
๓. ผู้วิจัยเดินทางไปยังวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการสัมภาษณ์และวิเคราะห์เอกสารด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น ๙๕ วัน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ ดังนี้

๑. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมี ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมในการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์แบบบูรณาการ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกใน ๓ ด้าน คือ การกำหนดนโยบาย การเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านการจัดทำหลักสูตร และการเตรียมความพร้อมและปัญหาการเตรียมความพร้อมด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๒. ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสาร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์นโยบายของวิทยาลัย ปรัชญา พันธกิจ วิสัยทัศน์ แผนการจัดการศึกษาและแผนงานการพัฒนาบุคลากร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)